

PETIT RECORREGUT PER LA HISTÒRIA DE LA "PESSETA" (1869-2001)

Amb 33 monedes diferents
de les aplegades en la "Campanya de
recollida de monedes i bitllets antics"
de **CÀRITAS MATARÓ (C.I.M.)**

Donatiu: 30 €

PETITA HISTÒRIA DE LA “PESETA”

El setembre de l'any 1868 un cop d'estat de caire liberal-progressista destitueix la reina ISABEL II i es constitueix un GOVERN PROVISIONAL presidit pel general SERRANO, amb el general PRIM com a Ministre de la Guerra i “home fort” del govern.

Per iniciativa del seu Ministre d'Economia, el català LAUREÀ FIGUEROLA, s'acorda la unificació del sistema monetari espanyol deixant com a única **unitat monetària** la “PESETA” (Peça Petita) - moneda que ja era d'us, encara que restringit, al PRINCIPAT DE CATALUNYA - i les seves fraccions decimals, els “CÉNTIMOS”. Queden eliminades totes les altres unitats monetàries vigents en aquells moments : CUARTO, REAL, MARAVEDÍ, PESO i ESCUDO.

Les primeres encunyacions són del 1869 i 1870 i l'última del 2001. La “PESETA” ha estat, doncs, durant **132 anys** l'única unitat monetària de l'Estat Espanyol, però alguns dels seus valors han estat anomenats popularment per altres noms: **RALS**, els 25 cèntims, **DUROS**, les monedes de 5 pessetes, **RÚBIES-ROSSES**, monedes d'una pesseta grogues, i les primeres de 10 i 5 cèntims de bronze, que porten gravat un lleó, que popularment es designen com a “**perra gorda**” i “**perra xica**” o “**ca gros**” i “**canet**”. I la paraula “**QUARTOS**” ha quedat per designar **diners** encara avui.

En totes les monedes d'ISABEL II, aquesta consta com a “Reina de las Españas”. Amb la “PESETA” desapareix per sempre aquest plural, amb l'excepció de les monedes de 5 i 10 cèntims i de 5 pessetes “**carlistes**” (del pretendent Carlos VII que tenia un programa federalista).

Els primers anys s'encunyen monedes en OR de 100, 25, 20 i 10 pessetes, en PLATA de 5, 2, 1, 0'50 i 0'20 pessetes i en COURE de 10, 5, 2, i 1 cèntims de pesseta. El seu valor monetari era el del pes del metall.

En un moment donat, el valor de la plata va anar baixant fins al punt que la plata que entrava en un duro només valia 2 pessetes. Això va permetre encunyar duros de plata iguals als oficials i guanyar-hi 3 pessetes. Sembla que aquesta encunyació va començar a Sevilla. Quan la plata va pujar de preu i ja no sortia a compte, s'hi van anar incorporant més o menys quantitats de plom. D'aquí ha sortit la frase “**Ets més fals que un duro sevillano**”.

En la primera moneda d'1 pesseta, la de l'any 1869, no hi figura el nom d'España, sinó el de **Gobierno Provisional**. Ràpidament es va esmenar.

Amb els seus 132 anys de vida la "PESETA" ha sofert moltes devaluacions, però, quan es va introduir, era una "moneda forta". Per exemple, amb 5 pessetes (un duro) es podia fer un "gran sopar" Això era tan evident que que per designar un esplèndid àpat, durant molt de temps se n'ha dit **"Un sopar de duro"!!**

Durant la Segona República, la moneda d'1 pesseta deixa d'encunyar-se en plata i es fa en bronze de color groc viu i amb una cara de dona amb cabellera que representa la República. És per això que popularment aquesta moneda agafa el nom de **"rúbia"** o **"rossa"**, nom que es mantindrà en les monedes d'1 pesseta amb les cares del general FRANCO, primer, i del rei JUAN CARLOS després, fetes amb aliatges de coure i, per tant, més o menys grogues.

L'any 1966, tot recordant els "duros de plata", s'encunyen monedes amb 19 grams de plata –els duros en tenien 25 - amb el retrat del general Franco, i ara amb un valor de 100 pessetes!!

Les primeres monedes de pesseta amb el retrat de Juan Carlos I (1975) són idèntiques a les de Franco, però mirant cap a l'esquerra per comptes de la dreta.

Finalment la pesseta, que ha anat perdent valor, s'encunya en alumini des del 1982 i a partir del 1989 en una mida quasi similar a la d'una lletia.

A l'any 1994 i fins al 2001 tornen a encunyar-se monedes amb plata. Ara els 19 grams de plata del 1966 porten el valor de 2.000 pessetes (!!), però, pràcticament, no es varen fer servir.

La llarga vigència de la PESSETA ha produït frases fetes que segurament anirant desapareixent, però que de moment són vives, com **"Ets un pessetero"** o **"la pela és la pela"** o **"No es poden donar duros a quatre pessetes"** o **"no tinc un duro"**.

NOTA:

Això que tenen a les mans no és una col·lecció de monedes de "PESETA" – segons els catàlegs, n'hi ha més de 500 de diferents - sinó un recorregut per la seva llarga història amb les monedes més freqüents de les aplegades en la CAMpanya de Recollida de Monedes i Bitllets Antics de **CÀRITAS MATARÓ (C.I.M.)**

El preu d'aquest recull s'ha de considerar una aportació econòmica a les accions de **CÀRITAS MATARÓ**.